

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt. Fel évre 2 frt 50 kr. Negyed évre 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Előfizetni csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton

Előfizetési penzek, reclamatiók és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére a a Nyílt térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések

Árszabály szerint számítatnak. — Nagyobb és többször hirdetések jutányosan eszközöltenek.

Bélyeg minden egyes beíratásnál külön 30 kr.

Nyíltter petit sora: 20 kr.

Iparosaink ünnepe.

Ipartestületünk kebelében szent István napján egy igen szép s minden vonásában kiemelkedő ünnepély folyt le.

Az ezeréves fennállás örömeiben a mi derék iparosaink is részt akartak venni, hogy érzelmeiknek, melyek szívüket betöltik, méltó kifejezést adjanak s a honunk minden zugát betöltő ünnepélyekhez való csatlakozásukat nyilván, őszintén s hazafias érzülettel hirdessék.

Ennek az érületnek hű istápolói voltak ők mindig a multban s azok lesznek bizonyára a jövőben is. A középkori czéh rendszer intézményének fennállása idején érzelmeik világa működési és látókörük szűk korlátok közé volt szorítva. A közgazdaság azon követelményének, hogy a termelési tényezők, a munka és a tőke oda forduljanak, ahol azok szabadon érvényesülhetnek s a fogyasztók igénye a legelőnyösebben nyerhet kielégítést, e rendszer már természeténél fogva sem tudott s volt képes megfelelni. A szebb napok kezdetét, az ipargazdaságot s ezzel az iparostestület megizmosodását, megerősödését azon pillanattól kell számítanunk, melyen törvényhozásunk az iparszabadságot a köztekintetek által megkövetelt korlátok között törvényeink közé iktatta.

Az ipar az eddig uralgó rendszer szorító bilincseiből felszabadulva, fellélegzett, új életre

kelt. Derék iparosaink megértve az új rendszerben rejlő erőt, fokozott tevékenységgel, igyekezettel láttak a munkához, mely osztályrészükül jutott.

A fellendülés csakhamar meghozta gyümölcseit, melyeknek elmaradása különben is biztosra volt vehető. A törvényhozás, a kormány s maga az iparos osztály váltett tevékenységének köszönhető az, hogy ma már a nyers-termelő országok közül kibontakozva, nemzet gazdaságunk tényezői között az ipari tevékenység elsőrangúvá növekedett s produktumaiban, terményeiben a többi e téren nagyobb s jelentékenyebb multtal dicsekvő nemzetekkel is kiállja a versenyt, sőt egyes ágaiiban azokat meg is haladja. Mi magunk valamennyien, de az idegen nemzetek fiai is, akik ezeréves kiállításunk csarnokait végig nézik s annak tárgyait nemcsak külső pompájukban, hanem benső értékükben szakszerűleg teszik bírálatuk tárgyává, meg kell, hogy hajoljanak ama tevékenység életképes és hatalmas ereje előtt, mely aránylag rövid idő alatt és igen sokszor mostoha körülmények küzdelmei árán oly elsőrangú termékeket tudott oda állítani bámulattal telt szemek elé.

A kormánynak helyes érzéke, a törvényhozás azon öntudatos tevékenysége, mely az ipar követelményei előtt nem csak nem zárkózott el, hanem annak fellendülésén működött, a siker biztosítása

s tovább fejlesztés terén arra avatott és hivatott munkásokat talált iparosainkban úgy annyira, hogy ma a második ezer év küszöbén büszkén s a jól végzett munkaművészetével tekinthetnek vissza a multban kifejtett tevékenységükre s a sikernek biztos reményével léphetnek át a második ezer érebe.

A most lefolyt ünnepnek jelentősége és pedig nagy jelentősége éppen ebben rejlik s annak fényét és szulát méginkább emeli és fokozza ama tagadhatlan tény, hogy iparosaink amilyen fáradhatlan munkások, ép oly fedhetlen s őszinte hazafiak is. A fárasztó munkálkodás közepette sem felejtkeztek meg soha azon kötelességeikről, melyekkel nemzetüknek tartoztak s áldásos működésüknek köszönhető, hogy idegenből jött társaik is egytől-egyig megmagyarosodtak s őszinte hű fiai lettek a hazának.

A b.-gyarmati ipartestület millennáris diszkozygyűlése.

A diszkozygyűlés, mint a helyes és tapintatos rendezés előjeleiből előre látható volt, igen impozáns módon folyt le aug 20-án.

A közgyűlést megelőzőleg az ipartestület tagjai az iparos segédekkel és tanoncokkal együtt, közel 600-an, valamint a meghívott hatósági közegekkel d.-e. 11 órakor először a római katolikus templomba vonultak, hol a Te Deum-ot Hottovinszky esperes-plebános

esztett tervek felett kellett határozni, mindenütt beszéltek, hogy oly terv érkezett be egy eddig ismeretlen fiatal építészről, mely kimondhatlanul nyújt; vele az építészeti új szaka nyílt meg, új építészeti módor lett felállítva, mely az alak nemességében a legjobb görög, nagyszerűségében a legbatalmasabb műemlékeket meghaladja. Mindenkinek, a ki látta a tervet, elragadtott a lelkesedés és a pályázók — 84-en voltak mert akkor már Szabadföldön sokan és szépen építettek, — kivétel nélkül visszavonták terveiket s készséggel bódoltak a művészet egén felragyogó új csilagnak.

Alig tudtunk az építmény megtekintésétől megválni s mások felé fordulni. Végre miután már háromszor megkerültük az országházat, beleegyezünk, hogy hátra fordítsunk neki. Nem terheltek ama számos épület felsorolásával, melyek előtt elrobogtunk; csak annyit mondhatok, hogy a különböző tudományos és művészi célokat szolgáló nyilvános intézetek különfélesége és nagyszerűsége reám igazán nyomasztólag hatott. Az akadémiának, muzeumoknak, vegyeszeti és kísérleti intézeteknek stb., nem akart vége-hossza lenni, s mindegyiken meglátszott az első pillanatra, hogy pazar bőkezűséggel lettek felszerelve.

Miután már számos nyilvános épület előtt elhaladtunk, melyek közül többnek rendeltetését csak nehezen tudtam felfogni, mert „civilizált” Európának ilyenekkel nem bír, — példának okáért csak az „antropológiai tenyésztő kísérletek” intézetét említem, melynek rendeltetése, kísérlet és megfigyelés által megállapítani azon befolyást, melyet örökletesség, életmód, élelmérés és ember fejlődésére gyakorol.

(Folyt. követh.)

TÁRCZA.

Szabadföld.*)

Fejcsóvára rászántuk magunkat és beszállottunk az önmozgó kocsiába. Atyám Ney ural el-foglalta az első, Dáviddal én a második ülést: egy nyomás az emeltyőre s nesztelenül indult meg a gépezet első csatlakozás, az Éden-tó felé. Ennek partja, északraleti részét kivéve, hol 5 kilométernyi terjedelemben az áru-forgalomra szolgáló part terjed, 4 soros pálmával van szegélyezve a részben széles, egész a víz tükreig lenyúló márvány-lépcsőkből, részben pedig a tóba benyúló töltésekből áll, melyeket oszlopos gyalogutak fednek. Mert az Éden-tó csak mellesleg forgalmi út; fő rendeltetése, hogy dísz- és mulatótő legyen. Partjának nagy részét a fényűzéssel berendezett fürdő- és tornahelyiségek foglalják el, melyek messze benyulnak a tóba s melyeket ezrenként látogatnak a nap minden szakában a fürdőzők, a tornászok és vívók. A többnyire aranyas ligetek által körülvett s a régi görögök „gymnasiai” mintájára épült fürdők közelében vannak Édenföld színházai, operái és bangverseny termek, számszerint 16, melyeket azonban egyelőre csak kívülről szemlélünk meg. Vendég-

szerető gazdánk figyelmertettek, hogy az Éden tó csak hold vagy villanyvilágnál fejt ki fő báját s éperért látogatnók azt meg valamelyik legközelebbi estén.

Megfordítottunk a kocsit s ama sugárutak egyikébe fordultunk, melyek a tótól Édenföld felé körbe-körülverő magaslatozhoz vezetnek. Itt, habár még bőven 2 kilométernyi távolságban voltunk tőle, óriási építmény tűnt elénk, a mely még a látáshoz hozzá szokott szemet is csodálattal kell, hogy eltöltse. Ép oly elérhetlen nagyságában mint hasonlíthatlan összes alkatrészei arányosságában és összhangzó tökéletességében. Egyedülleg gyakorolja a megrendítő nagyszerűség és a mesés kedvesség hatását. Ez az 5 évvel ezelőtt befejezett csodamű Szabadföld országháza, itt székel a 12 legfőbb kormányhatóság és a 12 képviselő-testület. Tisztán fehér és sárga márványból van építve; nagyobb mint a Vatikán, szellős kupolái magassabbak mint Szent Péter temploma; hogy 9 és 1/2 millió font költséggel volt felépíthető, az csak úgy magyarázható meg, hogy az ország összes építészeti és legelőkelőbb művészei versenyeztek az építmény valami alkalmatását találhatni. „Ez — így magyarázta Dávid, — nem történt hazafi, hanem tisztán művészi lelkesedésből. Elég gazdag Szabadföld, hogy bármily magas árral fizethesse meg országházat; nem mozdított volna meg tehát senki egy követ sem, hogy az építést olcsóbbá tegye; de a műnek már a tervezetből látszó sajátosság, megható szépsége elragadta valamennyi művészünk.” Jól emlékezik meg ama lázas izgatottságra, melylyel meg a vizsgáló-bizottság tagjai is, kiknek az elejük ter-

*) Mutatvány a „Szabadföld”, a jövő korszak társadalmi képe ez. műből, írta: Dr. Hertzka Tivadar, fordította: Dr. Herman Sándor. Szekestehérvár, Klöcker Péter cs. és kir. udv. könyvkereskedő kiadása. Ára 3 korona.

celebrálta: Te Deum után a Fő- és Kossuth utcán nemzeti zászlók lobogása alatt az iparosság az ev. templomba ment, hol Zsámbor Pál gyönyörű imát s valóban remek alkalmi prédikációt tartott, mely mindenkit szíve mélyeig mehatott, mire a Korus rázendített a Hymnusra, melyet nagy lelkesedéssel énekelt minden jelenlét. A menet aztán a Deák-Ferencz utcán méltóságteljesen haladt a testület saját házába, amely díszkapuval volt ékesítve.

A lelkesült iparosokat a helybeli zenekar a Rakóczy indulóval fogadta. Ennek elhangzása után az udvaron rögtönzött sátrak alatt a dalárda a Hymnuszt énekelte el.

Épen deket harangoztak, mikor Kommerell Gyula az ipartestület elnöke szép beszéddel megnyitotta a közgyűlést. Keresetlen szavakkal elmondott beszéde igen jó hatást gyakorolt az iparosokra, kiket összetartásra, munkára és hazaszeretetre buzdított. A megnyitó beszéd végén a jegyzőkönyv hitelesítésére Léray Pál és Fábrý János iparos társakat kérte fel.

Ezt követte Debreczeni Márton sikerült ünnepi beszéde, melyet nagy figyelemmel hallgattak végig, a remek beszéd felolvasóját zajosan megjelenezték s az ünnepi beszédet az elnök megnyitó beszédével együtt jegyzőkönyvbe ígtni határozták.

Majd Molnár János, az egyet pénztárosa állott fel s indokolt s mindvégig figyelemmel kísért beszéde után következő indítványt tette:

Teremtünk — ugymond — egy alapot, amelyből a nyomor szélére jutott tagtársaknak, illetőleg azok családjának a család és kenyérkereső elhalálása alkalmával az első segélyt megadhasuk. Gyűjtünk e célra egy legalább 1000 forintnyi alapot. Vessük meg alapját a ma megtartandó ezredesi ünnepélyünk tiszta jövedelmével, járuljunk hozzá egyszer s mindenkorra tehetségünk szerint, továbbá vegyen fel az ipartestület költségvetésébe évenként 100 forintot. Így rövid idő alatt egybegyűjthetjük az 1000 forintot, amelynek kamataiból azután megkezdhetjük a segélyezést, amelyért minden abban részesülő Isten áldását fogja kívánni az ipartestület összes tagjaira és annak jelenleg működő előjárására, aki mint a böcs öreg gazda, csemetét öltet udvarába, hogy azok árnyékában unokái megpihenjenek.

Az első 1000 forint összegyűjtésénél megállni nem szabad, ezt már a kitűzött szent cél sem engedi meg. A gyűjtést tovább kell folytatnunk, anélkül azonban, hogy pénztárunkat érzékenyen megterheljük és pedig a következő módon: Az ipartestület által rendezendő téli és nyári mulatságok, jövedelmének $\frac{1}{2}$ része, továbbá az ipartestület évi bevételének arányában egy, az előjáróság által évről-évre meghatározandó összeg hozzájárása által, valamint ezen második gyűjtés kamatai mindaddig a tőkéhez csatolandók, míg a második 1000 frt készletben lesz. A gyűjtést addig kell folytatni, míg tőkénk oly összegre emelkedik, amelyből aztán nemcsak halálózás, hanem betegség, testi sérülés, vagy munkaképzetlenség esetén is részesülhetnek segélyben tagtársain.

Ily módon megtermentünk azt a tőkét, amely idővel az iparosok nyugdíjának lenne megfelelő.

Azt hiszem tisztelt közgyűlés, hogy ezen tétünkkel nemcsak városunk, hanem az egész ország elismerését is kivívjuk és másoknak követendő példát adunk.

Ajánlom indítványomat a maga egészében elfogadásra.

Az indítványt egyhangulag elfogadták.

A díszközgyűlésnek más tárgya nem lévén, elnök köszönetet szavazott a megjelent vendégeknek, kik között számos szép holgy is látható volt s az iparosoknak, — s a díszközgyűlést berekesztő, mire a dalárda Kedvess Lajos vezekése mellett a szótartó zengte el.

A díszközgyűlés után 10 hordó sör állott a vendégek és iparosok rendelkezésére és a sós kiflik megszámlálhatatlan tömege.

Vig poharazás közben Balás Ferencz városbíró mondott el egy szép pohárfelkösöntőt az ipartestületre és annak élén álló elnökre. Kommerell Gyulára, akit a szónok kipróbált, hasznos és már erek során írt ki-tartó útrós működéséért felette kiemelt.

Este 8 óra felé megtelt a fürdőkeri szebb-nél-szebb közönséggel s a fiatalság csakhamar tánczra perdült. A négyeseket 80 pár tánczolta s a táncmulatságnak csak a reggeli 3 óra vetett véget.

A mulatságban résztvettek:

Asszonyok: Augusztn Mihályné, Altman Gusztávné (Bpest), Barth Antalné, Blázsek Mátyásné, Csukay Lajosné, Draskóczy Bertalané, Dunaiszky Jánosné, Fábrý Jánosné, Fodor Ferenczné, Gerő Ferenczné, Halrák Istvánné, Horváth Nándorné, Hendrik Józsefné, Jakal Frigyesné, Králík Gyuláné, Kertész Jánosné, Krajcs Györgyné, Kárpáthy Gézáné, Kommerell Gyuláné, Kedvess Lajosné, Kulcsár Pálné, Kiss Józsefné, Kovácsik Sándorné, Kása Gáborné (Bpest), Králík Istvánné, Kotulák Mihályné, Králík Mihályné, Léray Pálné, Laurincz Józsefné, Molnár Jánosné, Markovics Samuné, Müller Lászlóné, Molnár Józsefné, Mayer Andrásné, Makkay Sándorné, Onitz Károlyné, Polónyi Jánosné, Pap Gyuláné, Paulder Józsefné, Paraszt Istvánné, Roth Józsefné, Roth Károlyné, Steffa Jánosné, Szochor Józsefné, Skvarka Vilmosné, Stúca Antalné, Stefcsék Lajosné, Safranek Ferenczné, Rády Istvánné, Sztreckó Lajosné, ifj. Újcsék Pálné, id. Újcsék Pálné, Vanya Ferenczné, Weisz Bernáthné, Váczy Ferenczné, Vankay Gézáné, Varga Andrásné, Varga Joakhimné, Kinn Jánosné, Zolnay Antalné.

Leányok: Adámkovics Mariska (Bpest), Barth Ilonka, Bodonvi Mariska, Blázsek Teréz, Brener nővérek, Draskóczy Mariska, Dunaiszky Mariska, Gutmann Ilonka és Mariska, Győrfi Mariska, Hutnyik Mariska, Jeszenszky Anna, Jónás Helén, Kövi Irma (Bpest), Králík Matild, Léray nővérek, Lentulusz Otília, Mayer Ilonka, Molnár Margit, Müller nővérek, Makkay Böske, Molnár Gizella, Oszaczky nővérek, Polónyi Mariska, Szabó Mariska, Sztreckó Ilonka, Smidt Szelina (Bpest), Steffa Erzsébet, Tomka Aranka (Bpest), Vanya Ilonka, Veisz Róza, Veszelovszky Anna, Zolnay nővérek.

A nemzeti intézet.

Az 1831. évben alakult „Nógrádmegyei nemzeti intézet,” — mely ekként nemcsak a vármegyében, hanem mint tudvalevő az egész magyar hazában is a legregibb cultur intézet (mint ilyen van az a Sándor József, a F. M. K. E. főtitkárjának szerkesztésében megjelent, a magyar köznevelődési egyesületek alakulására s működésére vonatkozó, ezredévi emlékiratban is feltüntetve s kellően méltatva) — f. hó 16-án tartotta meg. élénk érdeklődés mellett évi rendes közgyűlést. Jelen voltak: Scitovszky János elnöksége alatt: dr. Jankovich György kir. tanfelügyelő, Fajnor Sándor, id. Fáy Albert, Nagy Mihály, Socky László, Kacsorics Iván, Sztranyarszky Géza, Hottorinszky Károly, Pulszky Gusztáv, Tihanyi Ferencz, Komjáthy Anselm kir. tanácsos, Baintner Ottó, Balás Barna, Balás József és ifj. dr. Fáy Albert intézeti jegyző.

A bemutatott s jóváhagyott számadások szerint az intézet törzsvagyona 20.000 frtra volt kiegészíthető. (Ehhez járul a polgári iskolának adott 25000 Ft is.)

Az évi jelentésből kitűnőleg az intézet az év folyamán is 37 nepsikolát kísért állandóan figyelemmel s ellenőrzte azokban, kiküldöttjei által, a magyar nyelv és hazafias szellem terjedését; hasonlóan felügyelt az intézet az általa szervezett s nemzetiégi szempontból exponált községekben felállított 12 iskolai és népkönyvtárakra is, melyekben az olvasási kedv öröndetesen terjed, mi a megmagyarosodásnak az illető községekben nem csekély fontosságu biztosítéka.

Legfőbb tárgya volt a gyűlésnek a még 1892-ben pályázat alá bocsájtott s mintegy 4030 koronát kitévő millenáris jutalom díjaknak oda ítétele.

E jutalomdíjak kiosztása tekintetében, a pályázó iskolákat felülvizsgáló dr. Jankovich György kir. tanfelügyelő és Zayton Dénes losoncai áll. tanító képezi i igazgatónak ide vonatkozó véleménye előterjesztése, az előző évek tapasztalatai, s az adott

viszonyok szigorú mérlegelése alapján kidolgozott elnöki előterjesztés a választmány által egész terjedelmében elfogadtatván, e szerint a millenáris 1000 koronás nagy jutalom díjat Bendik János cseh-breziói ág. ev. tanító nyerte el, mint aki súlyos viszonyokkal küzdve a legfényesebb eredményt érte el a magyarosítás terén. Jutalomban részesültek még: Vilczek Gyula kismarosir. kath. (500 korona), Zuz János kálnó-garabi községi (400 kor.), Honéczy Sándor dengelegi ág. ev., Keviczky József nagy-sztráczini ág. ev., Toth Lipót kékkői rom. kath. (200—200 koronát), továbbá Kuzmányi György sziraki ág. ev., Alföldy János szatóki rom. kath., Pillmann Auróra gácsi rom. kath. tanítónő, Pöstényi Endre kis-zellői ág. ev., Stacho József sziraki ág. ev., Kőteles István szklabonyai r. kath. Pittner Pál agárdi ág. ev., Galath Sámuel lónyabányai ág. ev., Honéczy Pál béri ad. ev., (100—100 koronát), Plachy Pál szupatniki ág. ev., Paulinyi Sámuel bokori ág. ev. és Gyuris János ipoly-rónyai ág. ev. tanítók 50—50 koronát. Végül a Huszar Karoly emlékére tett alapítványi nagy díjjak 1895 és 1896. évre esedékes részletei (400—400 koronát) Sztrany János alsó-esztergályi ág. ev. és Sironidesz Pál szent-péteri ág. ev. tanítónak (ez utóbbi lelyen egy újabb iskolai és népkönyvtár felállítására is elhatározott) adtak ki.

Jankó Sámuel maskorai tanító részére, — ki előbbi évek tapasztalatai szerint a magyarosodás ügyének szintén egyik hivatott bajaoka, de akinek iskolája ez évben tévedésből felül nem vizsgáltott, — egy 150 koronás díj ítéletét meg az esetben, ha a 1896—97-dik tanév elején eszköz-
lendő felülvizsgálat kedvező eredményt állapít meg, ami ismerve nevezett tanítónak hazafias szellemét s ügybuzgalmát bizton remélhető.

Ily fényes jutalmazások mellett joggal elvárhatja az intézet, hogy a nem ritkán súlyos anyagi viszonyokkal küzdő néptanítók között a magyarosítás terén kifejlődött eme nemes verseny torábra sem fog lankadni, mert az intézet kitűzött céljához s hasznos multjához hiven a jövőben is eredménytelül folytatja ez irányú áldásos tevékenységét.

Egyik kimagasló eseménye volt az intézet az évi történelmenek a Komjáthy Anselm kir. tan. tollából kikerült „Intézeti Monographia”-nak a megjelenése, mely mű az ezredévi kiállitáson is méltán képviselte az intézetet. S nemcsak az egyesület, de vármegyénknek is e századbeli kulturális történelmére élénk fényt derít. Szerzőjét az intézet halála jelelő — jkvi. köszönetsz. azása mellett tb. tagján választott meg. E n. 900 példányban nyomtatván, az az országos és megyei főbb hatóságoknak, muzeumoknak s köz-könyvtáraknak, testvér intézeteknek, lelkeseknek intézeti és vármegyei bizottsági tagoknak, tagsági felhívás kíséretében megküldetni rendeltetett.

A német, vallás és közoktatásügyi m. kir. minisztérium által az intézetnek ajándékozott, mintegy 3000 drb. magyarmelvű tankönyv, és iskolai felszerelések, a pályanyertes tanítók iskolái között a folyó tanévben fognak felszolgálni.

Elnök indítványára az intézet megalapítójának Kacsorics Károlynak emlékére egy minden évben egy összegben kiosztandó 200 koronás, s az alapítóról elnevezett jutalom díj alapított.

Az alapszabályok értelmében a tisztikar újbeli választása szükségesé válván, az elrendelt szavazás eredményeként egyhangulag megválasztottak: Elnöknek Scitovszky János, alelnöknek Huszar László, pénztárnoknak Baintner Ottó, ügyésznek Szabó János, jegyzőnek ifj. dr. Fáy Albert.

A kitűzött választmányi tagok helyébe megválasztottak: Hottorinszky Károly, Tihanyi Ferencz, Komjáthy Anselm, Vannay Ignác, Nagy Mihály, Jankovich György dr. és a megyéből s az intézet kötelekeiből kilépett ifj. Farkas Ferencz választm. tag helyébe Sztranyarszky Géza int. tag.

Uj tagként Hanzely Gyula szűgyi birtokos vétetett fel.

Végül a közgyűlés Scitovszky János elnöknek az intézet érdekében évek hosszú sora óta kifejtett ügybuzgó tevékenységéért jkvi. köszönetet; szavazott, hasonlóképen köszönet nyilvánított dr. Jankovich György kir. tanfelügyelőnek és Zayton Dénes áll. képerdei igazgatónak. Mire a közgyűlés az elnök elzetésével véget ért.

A fenti vázlatos ismertetésből is kitűnik, mily sok oldalú s áldásos tevékenységet fejtett ki eme legregibb cultur intézetünk a f. évben is, s így annál inkább érthetetlen ama közömbösség, melyet a hazafias közönség ily cultur intézetekbe történő be nem lépés által tanusit; már pedig

már pedig ama magasztos és szent ezrel mely hasonló intézetek zászlajára van írva csak is az erők tömörítésével s anyagi áldozatok árán érhető elő, s csak így lenne meg valószínűsíthető a jövő ezred év minden közelméi között a költő ama mondása, hogy „El magyar e hazán.”

Régi kép Hontból.

Beniczky Julianna.

(Folytatás.)

De lássuk már az említett elenodiumokat és egyéb házi felszerelést a végrendelet következő utmutatásai szerint.

3. pont: „Amely elenodiumokat az apai anyai háztól hoztam, valamint ruhákat, asztali abroszokat, kílir-kendőket, lepedőket, duzznákat, mind-abból Ottlik Mátyásnéknak, aki kedves leányom halálát alkalmával is nagy szívességet tanúsított, hagyom a gyöngyös és rubintos nyakravalót (a tóban is így van kifejezve) a gyémántos keresztet, a rubintos gyűrűt, amelynek közepe gyémánt; a zöld és tafota fottellel (talán fátollal?) körített öltözék-ruhát, a hozzá tartozó egész garnitúrával; két kötényt és két kendőt: egy tafotta paplont, két vég vásznat, melyek egyike lenből, a másik kenderből való; a szintén hugom asszonyának hagyom még a kisebb bőrládát.

4-er: „Gebrits Manczika hugomnak hagyok hat sor kisebb gyöngyöt; vörös tafota ruhát; granát karpereczet, rubint-köves gyűrűt, lefüggő rubint fülbevalót, vörös tafota öltözetet, szoknyát és kantust, ehhez való egész garnitúrával, és még 3 kötényt, három kendőt, két alsó és felső duzzát, négy vánkost, tafota paplont, 6 abroszt, 24 asztalkendő 12 leu- és 12 kenderből való; lepedőt, kettőt csipkészt; 4 törölközőt, 4 vég vásznat kettőt lenből kettőt kenderből; szeretett leányom ócskább bundáját; a piros ujbudát Ottlik Mátyásné hugomnak adtam. Nehai Gebrits Kristóf két fiának és pedig Kristófnak ezüst zsebkörát, Gáspárnak néhai uramnak a kardját.

5-ös: Az én kedves testvérem (sostra) Beniczky Borbála Sembery Andrásnéknak hagyok: 7 sor nagy gyöngyöt, egy gyémánt csillagot, két láncot, 24 db. aranyat, gyöngyös pártát, két boglárát; nyakravalót két nagy granát-sort, granát karpereczet, gyémánt fülbevalót, sárga brokát ruhát a hozzávaló egész garnitúrával, ezüst láncot, palatindákat, (jon-jon-féle ékezet) kére való csokrokat, stoffos öltönyt, tafota garnitúrával; muszlin szoknyát és kantust a hozzávaló garnitúrával; a többi összes ruhákat, a melyeket még tőlem szétlökődő asszonyoknak oda nem adtam. Ugyancsak Sembery Andrásnéknak hagyom az uram szobájában lévő íróasztalt, s a díofa és a zöld ládát; a hátulsó szobában lévő díofa íróasztalt, a kamrában a nagy festett almáriomot s amia kasznik ésládákban találtatni fog. Az ágyakból pedig hagyok neki a nagy-szobában két ágat minden hozzátartozóval és a saját ágyamat mindenesetől és egy brokát paplont. A többi ágyművel osztózanak meg egymásközt rokonaim; valamint a házban felmaradó fehérneművel s Zuzkának pedig hagyom azt az ágat, amelyben ő aludni szokott, minden hozzávalóval.

(Vége következik.)

Pajor István.

Losonci hírek.

Losoncz, 1896. aug. 22.

Városi képviselőtestületünk mult szerdán tartotta havi közgyűlését. E gyűlést polgármesterünk annak bejelentésével nyitotta meg, hogy a ministeriumhoz kiküldött bizottság megbízásában eljárva a polgári iskolának 2000 forint való segélyeztetési ügyét a minister rendbe helyezni nemcsak hogy megígérte, de, hogy az összeg már tényleg meg is jött.

Jelentette polgármesterünk azt is, hogy a minister az iparositanoncz iskola segélyeztetésének ügyét is rendeztetni, ami iránt a fenti ügy sikere folytán biztos reményben lehetünk.

A közmivéldési kongresszusra szóló meghívás megérkezvén, azt polgármesterünk azon nézetének kifejezésével teszi közzé, hogy mivel a felső-nógrádmegyei közmivéldési ügylet tisztikara, mely nagyobb részt városunk férfaiából áll, a kongresszuson ugyanis meg fog jelenni, ehhez csatlakozzának mindazok, akik az ország-összejövetelen résztvenni kívánnak.

A tanács jegyzőkönyveinek felolvasása után, a következő tárgyak felett indult meg hosszabb né-

zetésere. A tőzeg gyár vállalata a városról megvett 10 holdnyi területet az ezen emelkedő épületekkel 35 év multával minden viszonyltság nélkül a városnak vissza adni tartozik. Az évek 1894. jan. 1-ből számítottak. Az úrszékek utáni 2 évi járulék már most fizetendő.

Ez után a villanyvilágítási részvénytársulattal kötendő szerződés hozatott szövegre. S jó lehet ez úgy a képviselőtest. gyűlésen 1 és fél év óta fejlődik s e célból a ministeri szakközeg véleménye irásban is az átták közé van helyezve. 2 tag azt se akarta elismerni, hogy ez úgy, elvben már el volna fogadva.

Ez oly vitát idézett elő, amely a gyűlésnek délutáni 3 órától való folytatását tette szükségessé.

Délég oda érlelődött, hogy d.-u. a szerződés pontokról-pontokra fog tárgyalatni.

E szerint a részvénytársaság 100.000 forint alaktól meg. A gyár a Steller-féle városi kertből 800 ölet vesz meg 4000 forintért. Ez összeg tökéssítettik. A város kivilágítására az eddigi 175 petróleum-lampa helyett 235 villanyfény fog alkalmaztatni. A villanylámpák elhelyezése az utcákon és tereken a tanács terve szerint fog eszközöztetni.

A társulat a villanyodronyokat egész a házak faláig saját terhére tartozik vezetni; a sodronyok azontul való vezetése a szobákba a megrendelő polgárok terhe. Az engedély 50 évre szól azontul a gyár minden felszerelvényeivel együtt a városra száll. A társulat remélhető nyereségében a város 25%-ig osztokodni fog.

A vásárból az iránt nyújtott be kérvényt, hogy a megszünt tugarai heti vásár helyett Losonczon a szokott helyen hetőn tartassák egy ilyen, a gyár tugarrészi képviselők azonban, a heti vásárnak a régi helyen való megtartása mellett szállalnak fel, az ügy óhajtatásuknak megfelelően lel döntötte.

A katonai lövölde kezd előzerűtlenné is bizonyulni, a rendszeresített erők várakos miatt. A polgármester megbízott, hogy tegye magát érintkezésbe a katonai körökkel s egy vegyes bizottság alkalmasabb helyet szemeljen ki.

A vihar által megromgált erdei fürdőnek helyre hozása szintén egy bizottság gondjaira bízott. A polgári leányiskolában a női kézimunkán kívül egy ruha-varró tanítónői állás is vállván szükségessé, a tanítónő megállásztatása 500 forint évi díjjal és 100 forint lakás díjjal az iskolaszékre bízott. Körülbelül ezek voltak főbb tárgyai városi közgyűlésünknek.

Hírek és különfélek.

Öfelsége 66-ik születési napja alkalmával aug. 18-án a város köz és részben magánépületei zászlódszt öltöttek. A hivatali kar Tihanyi Ferencz alispáni helyettes főjegyző vezetésével vett részt a róm. kath. templomban, a hol Hottovinszky Károly esperes plebánus tartotta a diszniszt 2 káplán segédlete mellett. Mise után a disznibőlított honvédség a polgári és katonai tisztikar előtt defilrozott.

Szent István napját aug. 20-án mint nemzeti ünnepet, — hasonlóan kegyelettel ünnepelték meg. A hivatali kar ekkor is megjelent a róm. kath. templomban, a hol Jeszenszky József segédlelkész emelkedett szellemű s fiatal hővrel elmondott egyházi beszédet tartott első királyunk emlékeztérére.

Tanítói kinevezések. A vallás és közoktatásügyi minister Nagy László és Slajcho Mihály okfeleves polgári iskolai tanítókat a b.-gyarmati államilag segélyezett községi polgári finiskolához a XI. fizetési osztályba, segédtanítókká nevezte ki.

Anyakönyvvizetés. A belügyminister a karancssági anyakönyvi kerületbe könyvvizető helyettesé Konrád Ödön segédjegyzőt, a lapujdöbe Kis Gusztáv segédjegyzőt, a zagya-rónaiba Ivicz Ödön segédjegyzőt, a czeredibe Pick Ernő földbírtokost, a homokterreibe Herczeg István községi pénztárnokot, a galsaiba Kamanfalvy János földbírtokost, a dívenyibe dr. Reisz Mór körörvost, a gácsiba Koszka Tivadar gyógyszerészt, a szécsényibe Neiderman Vilmos helyettes közs. bíró postamestert és az abelovaiba Csapkay Lajos ev. tanítót nevezte ki.

Meghívó. A b.-gyarmati könyvnyomda részvény társaságunk rendszeres közgyűlést az ezen lapok 28 számában ígértett nyilatkozatom értelmében a társulati igazgatóság kívánsága szerint f. évi szeptember 6-ik napjának d. e. 9 órájára a takaréki pénztár termébe tartam ki, melyre a

tagok ezennel hírlapilag is tisztelettel meghívattak. Kelt auguszt. 18. 1896. Nagy Iván társ. elnök.

Eljegyzés. Dr. Mészöly László Pest-Pilis-Solt Kiskun vármegye aljegyzője folyó hó 15-én Mohorán jegyet váltott Tolnay Gedeon nógrádvármegyei földbírtokos és magy. államvasuti felügyelő bájos leányával Mariskával.

Egyházi kinevezés. Jeszenszky József városunkban a n.-sárrói plebánához segédlelkész-ré és helyettes plebánossá nevezetett ki.

Vasuti orvosok. A vasutigazgatóság a következő szécsényi vasuti vonalra dr. Heksch Józsefet, a szécsényi—losoncz-i vonalra dr. Mahrer Józsefet nevezte ki vasuti orvosokká.

A közközházi bizottság e hó 16-án ülést tartott, melyen az eddigi építkezési eredményeket tudomásul véve, a továbbiak tekintetében tette meg intézkedéseit. A bizottság szigorúan örökös, hogy a vállalkozók elvállalt kötelezettségüknek pontosan eleget tegyenek, — s el van tőlkör, hogy a téglá szállítással tapasztalt mulasztás miatt a megtörtölt intézkedések megtétesenek.

Csestve magyarosodása. Vetünk a következő örvendetes sorokat: T. szerkesztő ur! Örömmel tudatom, hogy Csestven f. é. aug. 16-án az év. ágost vallású hitfelekezet templomában első magyar isteni tisztelet tartott. Nt. Wladár Viktor lelkész emelkedett szellemű magyar beszédet tartott, a nagy számú hívek magyarul is énekeltek. Mind-n szépen ment, különben is a hívek egy két kivétellel mindnyájan tudnak s örméssel beszélnek magyarul, főleg a fiatalok, mely már nehány évvel ezelőtt az iskolában megmagyarosodott. Ez valóban szép millenniumi emlék a csestvei ev. ágostai híveknek, csak mások is követnek! Nem magyar tőrfogalás ez a nemzetiségek között, mert valamikor a törökhódítás előtt, — mint számos község, — Csestve is tiszta magyarok volt, — de mint fel van jegyezve, — nagy része elpusztították és az eszteng. káptalan helyökbé telepítette jobbágyait a jelenlegi ev. ágost. lakosok elődeit, a kik tőtok voltak. És a kik unokán áll most, hogy a községet egészen megmagyarosítsák, mert a kátholikusok úgy is magyarok. (Kálnay Nándor).

A szentistváni b.-gyarmati országos vásár aug. 17. és 18-án tartott meg elég kedvező eredményekkel, amenyiben a kínálat a kereslettel egyensúlyban volt. Szarvasmarhából közel harmadfelezer, lőből 1060 db hajtattott fel, juh ötödfelezer és sertés 500 db.

Szabó István volt hazári tudós plebánus mellszobrát Holló Barnabás fiatal szobrász már elkészítette. Emlékét őszel leplezik le nagy ünnepélyességgel — Borsnyón

Halálozás. Örv. Barth Lipótné szül. Scheiner Terézia asszony, Barth Ignác b.-gyarmati jőnévű vendéglős édes anyja, aug. 14-én Bpsten 64 éves korában elhalálozott s aug. 16-án d. e. 10 órákor kísértetelt öröknyugalomra.

Eljegyzések. Eödsi József losonczai kereskedő eljegyezte Szentpétery Anna kisaszonny, Örv. Szentpéteri Józsefné szül. Rernik Adelin kedves leányát. — Sipos Adolf a magyar fém és lámpa-áru-gyár tisztviselője jegyet váltott Bayer Ilona kisaszonnyal. Bayer Sándor szécsényi gabona kereskedő leányával; Zsigárdy István nógrád verőcei gyógyszerész Brettschneider Lujza kisaszonnyal. Brettschneider Ottmár vasuti felügyelő leányával; Serly Lajos híres zeneművész Hacker Juliska kisaszonnyal.

Városi közgyűlés volt B.-Gyarmaton aug. 18-án Balás Ferencz bíró előnökle alatt, mely alkalommal a fogyasztási adó kezelés iránti módokat állapítottak meg, — s a házikézesséssel Rosenfeld Sándor bízott meg. Ugyancsakalkommal Rosenfeld Sándor a megürült városi tanácsnoki állásra Buday Plichta Kornél szolgabíró előnökle alatt tanácsnokul egyhangulag megválasztott. Birtató reménységgel fogadta a képviselő testület Daniel László főispán azon értesítését, melyszerint a főispán készséggel elfogadta annak a küldöttségnek vezetését, mely a ministeriumnál a 15 ezer forint ság-gyarmati vasuti adóság elengedése végett hivatva volna eljárni. Végül, miután még a helyettes bíróknak 50 forint tiszteletdíj megzavartatott azért, mert a bírói ügyeket 2 hónapon át egy maga intézte, — a közgyűlés egy órai tartam után befejeztelt.

Halálozás. Krausz Salamon szelényi földbírtokos, Kaltenleitgenben, hová 2 hét előtt adalásra utazott, aug. 21-én 40 éves korában elhunyt. Halálát költői lelkieltő neje szül. Weiss Vilma és 5 gyermeke siratja.

Páva Emil honvéd dandár-parancsnok aug. 18-án este Nyitráról B.-Gyarmatra érkezett, hol másnap délig szemlét tartott honvédségünk czéllövészet felett, mely a Galiba-pusztán tartatott meg. A dandárunk aug. 19-én a délutáni vonattal visszautazott.

A skarabeuszféle b.-gyarmati asztaltársaságunk végre megkegyelmezett az Eg. ügyhöz aug. 11-ére tervezett mulatságát aug. 15-én megtarthatta. Jupiter Pluvius és Neptunus helyét adtak Terpsichore könyörgésének s bevonták esős kánakait. Kapott is rajta a közönség! az esteli órákban tömegesen randult le a fontaine lumineuse fürdőkertbe, melyet a lampionoktól tündöklő triumphálek díszítettek. Aki ott megjelent, az kétségkívül megszerezte a „Versailles-i kertek” és az „Ezer és egy éj.” — büvös fogalmait. A rendezőség mindenestre köszönetet érdemel a kitartásért, s abbéli erős elhatározásáért mely kimondja, hogy a skarabeusz-mulatságot a záporok villámok és orkánok megzavarhatják ugyan, de el nem moshatják. A táncmulatságot 25 bájos skarabea díszítette azonkívül 40 gardém.

Gazdaszat.

A nógrád megyei gazdasági egyesület aug. 14-én tartotta közgyűlését Scitovszky János elnökölte alatt. Az egyesület bevétele a múlt évben 7536 frt 19 kr.; kiadása 7487 frt 75 kr.; a maradvány 68 frt 44 kr.; az alapítványok, kettőt kivéve, rendszeresen befolytak. A közgyűlés tudomásul veszi a szécsényi gazdasági egyesületnek márczius 15-én a nógrádmegyei gazdasági egyesületbe való egybeolvadását. A szécsényi egyesület átadott 2228 frt 22 krt, készpénzben, 18 frt 35 kr. kamatköltségével fivonásával, egy peronospora, egy szénkének fecskendő, 343 drb. oltványt 68 frt becsértékben és 1040 drb szőlővesztőt 20 frt becsértékben.

A közgyűlés kimondta, hogy a szécsényi gazdasági egyesület volt alapító tagjai tekintet nélkül arra, hogy 50 frt volt csak az alapítói tagdíjuk, a nógrádmegyei gazdasági egyesület alapító tagjaivá legyenek és a többi alapítókkal egyenlő jogokban részesüljenek. A szeptember hó 24—25-én megtartandó IV-ik orsz. gardakongresszuson az egyesület Scitovszky János, Balás József, hr. Buttler Ervin, hr. Jeszenszky Sándor, Krivácsi Antal, Szabó János és Vilmos, Szakall Barnabás és az egyesületi titkár fogják képviselni.

Az agrár bank azon felhívásra, hogy a hitelkérő gardák viszonyainak tájékoztatására bizottság működjék, hr. Buttler Ervin elnökölte alatt Balás József, Gardik Lajos, Madách Imre, Madách Pál, Szakall Barna, és Ondrejovich László tagokból alakították az állandó bizottság. Az egyesület gazdájává Simkó Frigyes elhalálása folytán Hottovinszky Károly választott meg. A kedvezőtlen időjárás folytán beállott kiszámíthatatlan károokra való tekintetből a közgyűlés elhatározza, hogy előterjesztést intéz a pénzügyminiszterhez és átíratja a közigazgatási bizottsághoz az iránt, hogy a mezői károk sürgősen felvéessenek és az adók behajtásánál kedvezményes fizetéseket engedélytessenek, esetleg egyekek adói leírassanak. A közgyűlés d. u. 4 órakor már befejeztetett.

Selyemtenyésztesünk és iparunk fejlődésére nézve igen érdekes kimutatást vettünk: a selyemtenyésztes történetét illetőleg előadja a kimutatás hogy: **Mária Terézia** királynő kísérletet meg először a selyemtenyésztest és selyemipar Magyarországon meghonosítani. Erről tanúságot tesznek az általa sajátkezűleg aláírt azon okiratok, melyeket kiállításunk statisztikai osztályában bemutatunk.

Ujabb fejlődésnek indult a selyemtenyésztes ügye az 1840-es években, a midőn a nemzet akkori politikai vezérferfi, reform törekvéseiben az ország anyagi felvirágzására különös súlyt fektetvén, a selyemtenyésztest, mint ennek egyik jelentékeny eszközt, újból felkarolták.

Az 1867. évben megalakult m. kir. kormány, különösen Bartal György földmívelési és kereskedelemügyi miniszter vette pártfogásába a selyemtenyésztest hagyományos kegyelethől a hetvenes évek elején és igyekezett annak lendületét adni.

A hetvenes évek végén a selyemtenyésztest ügyét ismét elejtették, míg nem 1879-ben, a székesfejvári kiállításon a kormány figyelmét ez a termelési ág ismét magára vonta. Ennek volt köszönhető, hogy báró Kemény Gábor, az időbeni földmívelésügyi miniszter az ügyet pártfogásába vette és az orsz. selyemtenyésztest felügyelőségét megalapította.

Utóbb gróf Saechényi Pál, valamint a vezetése

alatt álló földmívelésügyi miniszterium védte meg az ügy érdekeit nehéz időkben nem egy viszonytalagság ellen és ez által megvetette a további fejlődés alapjait.

Eznek, valamint a földmívelésügyi miniszterium vezetésének azóta szakadatlanul tanúsított erélyes és következetes támogatásának köszönhető, hogy az ország évi selyemgubó termése másfél évtized alatt 2500 kilóról másfél millió kilóra, a selyemtermeléssel foglalkozó családok száma pedig száz-ezerre emelkedett, valamint hogy csakis ama részben az országnak, hol a selyemtenyésztes megkezdéséhez elégséges szederfa található, 15 millió forint keresetbe juttattak a selyemtenyésztesttel foglalkozó legszegényebb családok s pedig éppen tavaszkor az aratás előtt, amidőn azok némi melleskeresetre leginkább utaltva vannak.

Az elért eredmények legfontosabbikát azonban annak a ténynek konstataciója képezi, mit ma már minden szakember kétségtelennek tart, hogy t. i. e termelési ágra néve kedvező egyálj valamint gazdasági viszonyainknál fogva az ország bárom-negyed részében évenként 20—25 millió kiló selyemgubó ugyanannyi forint értékben volna termelhető, ha az ország kello szederfaállománnyal bírna.

A selyemtenyésztes ez első al feltételének megteremtése, főleg a törvényhatóságok kezében van, amennyiben ők vannak első sorban hivatva, a községi falkolák rendezése és a járási falkola felügyelői intézmény életbejuttatása által az ország szederfaállományát növelni annál inkább, mert az egyedüli nehézséget, mely ez irányban való hazafias törekvéseinknek útjában állt, a jelenlegi földmiv. m. kir. miniszter ur immár elhárította az által, hogy a szükséges szederfacsémetek előállítását és azoknak ingyenes kiosztását biztosította mindazok számára, kik azok vegt az orsz. selyemtenyésztesti felügyelőséghez Szegszárd-fordulnak.

Ha a kiállításban bemutatott eredmények feltüntetése által a selyemtenyésztes ügye iránti bizalmat és érdeklődést, úgy a döntő körökben, mint a nagy közönségnél fokozni sikerült, akkor kiállításunk megfogja hozni a közügyre azt a hasznót, melyet általa elérni remélünk.

Piaczi árak

1896. augusztus 17.

Buza — — — — —	5.70	5.75
Rozs — — — — —	4.80	5.10
Árpa — — — — —	6.10	5.40
Zab — — — — —	6.20	5.95
Kukorica — — — — —	5.—	4.90
Burgonya — — — — —	1.—	6.—
Lenese — — — — —	5.—	1.95
Bab — — — — —	6.50	0.—
Lennek — — — — —	5.—	0.—
Szenna — — — — —	2.—	0.—
Zsuzsalmá kilója — — — — —	0.12	0.01

T a n ü g y.

Polgári iskolai értesítés. A b.-gyarmati polgári iskolában a jövő tanévre, vonatkozó javító vizsga augusztus 28-án, a felvételi vizsga szeptember 4-én, a helybeli tanulók beírása augusztus 30 és 31-én, a vidékieké szeptember 1 és 2-án lesz és pedig reggel a fiúk s délután a leányok részére. Az írásbeli magánvizsga úgy a fiúk mint a leányok részére szeptember 2-án délután lesz és a szóbeli szeptember 3-án reggel.

A helybeli állami elemi fiú s leányiskolában az 1896/7-ki tanév szorgalmi ideje szeptember 1-én veszi kezdetét. A beírások augusztus 20 étől szept. 10-éig tartanak. Felvételtűk 6—12 éves koru fiú- és leány- elemi iskolai tanulók és 12—15 évkoru ismétlő isk. tanulók. Ez utóbbiak tanítása szept. 15-én kezdődik.

Evi tandíj 3 frt, beíratási díj 45 kr. Szegény-ségeket bítelesen hatósági bizonyítvánnyal igazoló vagyontalan szülők gyermekei a tandíj fizetés alul fel vannak mentve.

A kezdő tanulók születési és a sikeres himlőoltásról szóló bizonylatot tartoznak felmutatni.

Az iskola „segélyalapjának” felruházási jótéteményeiben csak azon szegény árva tanulók részesülnek, akik (10—12-en) idejekorán beíratkoznak.

A gondnok-ág megbízásából: **Az igazgatóság.**

Irodalom.

A „Budapesti Napló”, az új-ágrók lapja kelti fel ez idő szerint nemcsak az egész magyar közönség rokonszeves érdeklődését, hanem a kül-

föld figyelmét is. Az a körülmény hogy, egy egész szerkesztőség elhagyja régi lapját a tömören együtt maradvá új lapot alapít a melynek ő maga a kiadótulajdonosa s a melyben tehát a legnagyobb függetlenséggel folytathatja publicisztikai harszait: ez a körülmény meg a világtegeren talis közfigyelmet gerjeszt. Az amerikai sajtó legtekintélyesebb organuma, a „New York Herald” augusztus harmadiki számában rendkívül esemény gyanánt regi-átrálja, hogy a Pesti Napló egész szerkesztősége testületileg kilépett teljesen szabad kezet akarván biztosítani törekvéseinek, új lapot alapít a melynek ő maga lesz a tulajdonosa. Ez az új lap, a Budapesti Napló szerkesztőségének közkeletűségű irói gárdájában a magyar sajtónak legfényesebb nevével egyesíti. A Budapesti Naplóban tehát új újságot kap a magyar közönség, a mely a hírlap-rodalom legmagasabb színvonalán áll, és a mely nemcsak tiszta szabadelvűségnél fogva számot tarthat annak a közvéleménynek a támogatására, amely annyi lelkes jóakarral kísérté ugyanek az irói gardának eddigi működését. A Budapesti Napló első száma Szent-István napján fog megjelenni, a régi szerkesztőség új alapja a legfényesebb kiállítással fog dicsekedhetni e ebben a tekintetben is mintaképe lesz a magyar újságoknak. Politikai czikkjei s politikai értesítései előkelő irányt és tökéletes megbízhatóság típusát fogják képviselni. Tárczaírói közül elég megemlíteni Abrányi Emil, Lyka Károly, Pap Dániel, Pekar Gyula, Tömörkény István, Szántó Kálmán neveit, hogy jelezzük azt a magas színvonalat amelyet a Budapesti Napló tárczarovata már eleve biztosított magának. A lap egyéb részei eleven, szellemes és izlées feldolgozásban fogják a nap történetét tárgyalni. A magyar sajtó erre a minta újságra, a teljesen független Budapesti Naplóra szeretettel és büszkeséggel bújik fel a haza közönség figyelmét.

„Zenélő Magyarország” zongora zenemű folyóirat aug. elsei 15. száma igen változatos szép tartalommal jelent meg s küldött be hozzánk. Érdekes 10 oldal zeneművet tartalmazó füzetnek: I. Körrösy György „Harangoknak, halottait kísérnek” című bus, és II. Buday István „Falu végén téher kis ház” palotás magyar dalai Pósa Lajos remek szövegére. III. Donizetti I. „Az ezred leánya” kedres opera egyvelege. IV. Benda R. „Telefonor. át” a zenekarok folyton műsoron levő szép reggeli polkaja. A folyton szebb és szebb zeneműveket költő zenemű folyóirat ma már nemcsak, hogy minden zongorán fellátható, de a legtávolabb külföldön is, mint egyetlen ilyen-mű és jutányos vállalat egész Európában — nagy hódítást tesz.

A közönség köréből.**)

Tekietetes Szerkesztő úr!

Becses lapja 32-ik számának hirdetési rovatában, az „Elmozdítás” folyton megárusított kékűkő körjegyzői állásra hirdetik pályázat.

Nehogy bárkinek is eszébe jusson engem, mint a ki ezen állást 10 éven át becsülettel töltöttem be, bámfielekppen is gyanúsíthatni, tisztelettel kérem, soraimnak becses lapja basábjain helyt adni sziveskedjék.

Elmozdításom okául csupán állítólagos engedtelenségem tudatott be.

Azért használok az állítólagos jelzőt, mert én az engedelmességet 10 évi működésem ideje alatt soha meg nem tagadtam. Egyesegyedül egy szolgabírói rendelet végrehajtása előtt tettem fozsolgabírámnak személyesen előterjesztést, mely előterjesztés általa el is fogadtatott. Ezen előterjesztés még 1894. évi december 29-én történt, ugyanakkor, amikor más, fontosabb ügyet is intéztem el fozsolgabírámmal, melynek okmányá kezem között van s azt úgy a mgos Foispan urnak mint a ngos Alispán urnak bemutatam, igazolásául annak, hogy engedtelenséggel nem rádotlathatom. Ezen okmányt, ha annak szüksége felmerülne, a magam igazolására nyilvánosságra is hozom.

Hogy állásomat becsülettel töltöttem be, azt ngos Török Zoltán alispán urnak hoztam intézett következő szavai igazolják a legalaposabban: „Őn ellen, mint körjegyző ellen, semmi kifogásunk nincs, mert Őn a legszorgalmasabb jegyzők egyike ezen varmegyében, s szert szeretjük és meg is becsüljük; csak az az egy hibája, hogy fozsolgabírájával nem tud egyezni.”

Ezek az alispán ur szavai.

Miután pedig mint fentebb említém, csak egyetlen egy esetben történt meg, hogy egy rendelet

**) E rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a szerkesztő.

végrehajtása előtt előterjesztéssel kellett elvonom az főnököm által el is fogadtatott, teljesen elesik azon föltervés, mintha én főnökömmel nem tudnék meggyezni; de még ha fennállt volna is ezen ok; ez nem volt elégséges ok ahhoz, hogy elmozdításomat előidézzék a kegyeremet veszítsem el, melyet 10 évi körjegyzői működésem ideje alatt becsületes munkával kerestem meg.

S egyrészt ezen ok, másrészt azon ténykörnyémény, hogy elmozdításomat megelőzőleg állásomról önkényű leköszöntem, amiből az főnököm által el nem fogadtatott, — késztet arra, hogy ugyanezen állásra, melyet 10 éven keresztül a kör érdekében, annak javát előmozdítva, sikeresen betöltöttem, újra beadjam pályázati kérvényemet, abban a reményben, hogy azt a keserű, de még is jól eső mindennapi kegyeret, mely ily csekély ok miatt vonatott el tőlem s 6 tagból álló családomtól, sikerülni fog visszaszerezni.

S nem kétlem, hogy ez állásra jelölve leszek. Az igazságosság, méltányosság s más egyéb fontos okok legalább úgy kívánják, hogy jelöltessem.

Vagyok a tektutetes Szerkesztő úrnak
B.-Gyarmat, 1896. augusztus 22

alázatos szolgálja

Kapó János,
megyebiztosági tag.

Nyiltér.*

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint nálam alkalmazásban volt **Berczeller József** s. é. augusztus hó 15-én szállító üzletemből kilépett. Ennélfogva nevében sem üzletek kötésére, sem részemre pénz felvételére jogosítva nincs.

B. Gyarmat, 1896. augusztus 16.

163. 1—1.

ELFER MÓR, szállító.

*) E rovatban közlöttek nem vállal felelősséget a szerk.

KELEŐS SZERKESZTŐ: **HORVÁTH DÁNÓ,**
FŐMUNKATÁRS: **DR. KOSSACZKY ARNOLD.**

Egy jó házból való fiú

TANULÓUL

azonnal felvétetik

ÁNINGER TESTVÉREK VASKERESKEDESEBEN,

B.-GYARMATON.

164. 1—2

Van szerencsém a n.-é. közönség b. tudomására hozni, hogy **B.-Gyarmaton** az Adria bizt.-társulat hivatalának áttelendében

síremlékkő-raktáromat

dúsan és a kor követelményeinek megfelelően bel- és külföldi márvány-gránit és syenit-kövekben felszereltem.

Főtörékvésem oda fog irányulni, hogy a kiknek a sírkövéllítés szomorú kötelességét teljesíteni kell, úgy jutányos árak, valamint igen szép betűmetszések és azoknak finom aranyozása által teljes megelégedésüket kiérdemeljem.

Ugyisint elvállalok jutányos árak mellett a temetőben előforduló munkákat: ugyanint betűmetszéseket, aranyozásokat és minden javítást.

Kiváló tisztelettel:

164. 1—3.

Ungár Salamon.

152. 3—3

VELIMI VILÁG-KÁVÉ

válogatott ezgória-gyökérből készült

LEGJOBB POTKÁVÉ

a kávénak gyönyörű szint és kitűnő zamatot kölcsönöz.

Jóság és takarékoság

tekintetében az összes pótkávékat felülmúlja, minek folytán rövid idő alatt a tisztelt magyar gazdasszonyok kedvencz pótkávéjává lett.

A Velimi világ-kávé

$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{16}$ és $\frac{1}{10}$ kilós szírvány színű fadobozokban és $\frac{1}{16}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{11}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{16}$ szírvány színű csomagokban készült.

Védjegyünk 2 angyal és egy globus.

A velimi világ-kávé kapható minden jobb fűszerüzletben.

Mélyen tisztelt házaszony!

Kérjük a kitűnő velimi világ-kávé megkísérteni.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy helyben, a Balassa-szálló közvetlen szomszédságában egy dúsan felszerelt

könyv- és papírkereskedést

nyitottam, melyet

Wertheimer Zsigmond

törvényszéki bejegyzett czég alatt fogok vezetni.

Készpénzből bevásárlásaim, valamint e téren hosszú gyakorlatom alatt szerzett tapasztalataim azon kellemes helyzetbe juttatnak, hogy a n.-é. közönség igényeinek egy olcsóság valamint pontos és előékeny kiszolgálás tekintetében teljesen meg bírok felelni.

Dúsan felszerelt raktári terek papír-, író- és rajzszerkekből, valamint a könyvtáron megjelenő újdonságokból: elvállalok előzetést minden bárhol is megjelenő hír- és divatlapokra, raktáron nem levő könyveket pedig a leg-
rövidebb idő alatt költségmentesen beszerzem.

Kaphatók mindenféle **községi- és iskolai nyomtatványok, iskolai könyvek**, valamint nagyvárostekü **kölcsönkönyvtári** beszájtok a n.-é. közönség szíves rendelkezésére.

Szíves pártfogását kérve maradtam

165. 1—3

kiváló tisztelettel:

Wertheimer Zsigmond.

A Frenyo-féle 100 s néhány hold

halápi birtok

épületek és beltelekkel
bérbe adandó.

Értekezhetni levélben

Frenyo Andrással

Tápio-Szelén. (Pestmegye)
esetleg

Zemling Istvánnal

167. 1—3 Herencsényben.

4—5% mellett

rendes és rendkívüli

JELZÁLOG KÖLCSÖNÖKET

kieszközl,

Valamint a legbonnyolódottabb conversiókat szintén

4—5%-kal

rendezi gyorsan és discret minden
előleg nélkül.

150. 4—21.

HERCZEG SÁNDOR

Budapest, Gyár-utca 19.

Értesitem a t. közönséget, hogy

B.-Gyarmaton,

közvetlen közel az állomáshoz, a vásár-
terrel szemben felállított nagy

hidmérleget

a forgalomnak átadtam.

A hidmérleget

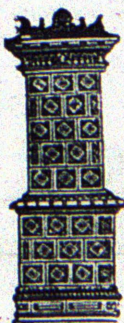
ERENTHAL TESTVÉREK

fogják kezelni

Tisztelettel

SCHWARCZ MÓR.

161. 1—1

CSEMERÉP KÁLYHA!

— Ajánlom dúsan felszerelt raktáromon a legjobb minőségű, elegáns kivitelű és —

saját készítményű kályháimat.

Kályháim a legjobb tüzálló anyagból készülnek és a legjobb zománczezel láttatnak el.

Különösen ajánlom felülről töltő, szabályozható, szénfűtésre berendezett kályháimat, melyeket fehér, zöld, barna és sötét színekben készítek.

Takaréktűzhely burkolatok fehér, sötét és kék színekben a legolcsóbb áron kaphatók.

Avult kályhák felállítása és javítása gyakorlott munkás által olcsó áron eszközöltetik.

Kiváló tisztelettel

B.-Gyarmaton, Régi posta-utca 26. szám.

140. 3—12

PENCZ FERENCZ, kályhásmester.

BUDAPESTI NAPLÓ.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

A Pesti Napló főszerkesztője, felelős szerkesztője és valamennyi dolgozó társa július 30-ikán megvált ettől az újságtól és még augusztus hónap folyamán új politikai napilapot indít

BUDAPESTI NAPLÓ

czipen.

A *Budapesti Napló* már első számával a magyar közönség régi barátja gyanánt fog az ország elé lépni, mert a szerkesztőség elveit, szellemét, irányát, hangját magával hozta és olyan újságot ad az olvasónak, amely a magyar szabadelvűség, a nemzeti politika, a magyar társadalom, a magyar gazdálkodás szolgálatában, az európai sajtó orgánumai körében a legelső sorban kíván helyet a maga számára stíljének előkelősége és zsurnálistikai tökéletessége következtében.

A Budapesti Napló főszerkesztője: **Vészi József.**

A Budapesti Napló felelős szerkesztője: **Braun Sándor.**

A Budapesti Napló belső dolgozótársai:

Abrányi Emil
Clair Vilmos
Cerri Gyula
Erős Gyula
Fái Béla
Gergely István

Holló Márton
Horváth Elemér
Janovics Pál
Dr. Kovács Jenő
Lyka Károly
Márkus József

Merkel Adolf
Papp Dániel
Pekár Gyula
Dr. Soltész Adolf
Sváb Tivadar.

Vezércikkírói a legkittünőbb politikusok. Tárcaírói kiváló novellisták, művészek és műbírák.

A *Budapesti Napló* politikai rovata találkozó helye lesz Magyarország legillusztrisabb publicistáinak. Tárcaírói köre lesz a magyar irodalomnak és nagy figyelemmel fogja kísérni a külföld irodalmi termését is. Újdonsági rovatának frissesség, elevenség, jól értesültség lesznek a jellemvonásai. Művészeti rovata a legmagasabb esztetikai törvények és a művészet igaz szükségleteinek megfelelőleg készül. Távirati rovata hűségével és kimerítő információival fog kitűnni. Közgazdasági része alapos értesüléseivel, bő informatív anyagával és megbízhatóságával a magyar közgazdaság érdekeinek hűséges barátjává szegődik.

A **BUDAPESTI NAPLÓ** kiadó tulajdonosa: a **BUDAPESTI NAPLÓ** szerkesztősége.

Előfizetési feltételek:

Egész évre	14 frt.	Negyedévre	3 frt 50 kr.
Félévre	7 „	Egy hónapra	1 „ 20 „

A ki most legalább negyedévre előfizet, a *Budapesti Napló* szeptember 30-ikáig (az évnegyed kezdetéig) *díjtanul* kapja, most teljesített előfizetése tehát az október–decemberi érnegyedre vonatkozik.

Mutatványszámokat kívánatra nyolcz napig ingyen küld

a **BUDAPESTI NAPLÓ** kiadóhivatala:
Teréz-körút 41-ik szám.